

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 10C/89/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415200617
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2016:8415200617.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok samosudcom Mgr. Tomášom Sarakom v právnej veci navrhovateľa U. štátneho občana Slovenskej republiky, proti odporkyni Q., štátnej občianke Slovenskej republiky, zastúpenej súdom ustanovenou opatrovníčkou Y. o zrušenie vyživovacej povinnosti, takto

r o z h o d o l :

I. Súd vyživovaciu povinnosť navrhovateľa U. voči odporkyni Q. určenú rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 14. 3. 1996 č.k. 12C 685/95-29, naposledy upravenú rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 29. 9. 2009 č.k. 6P 83/2008-48 z r u š u j e počnúc dňom 15. 5. 2015.

II. Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 4. 2. 2015, v znení jeho zmeny pripustenej súdom uznesením na pojednávaní dňa 29. 4. 2016 domáhal, aby súd zrušil jeho vyživovaciu povinnosť k odporkyni naposledy upravenú rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č.k. 6P/83/2008-48 zo dňa 29. 9. 2009, a to počnúc dňom 15. 5. 2015.

Svoj návrh odôvodňoval tým, že uvedeným rozsudkom bol zaviazaný prispievať na výživu odporkyne, ktorá je jeho dcérou sumou 55,- eur mesačne, a keďže dcéra ukončila stredoškolské vzdelanie na Strednej odbornej škole L., je evidovaná na úrade práce a je podľa jeho názoru schopná sama sa živiť, navrhuje aby jeho vyživovacia povinnosť k nej bola zrušená.

Odporkyňa sa k návrhu písomne vyjadrila tak, že stredoškolské štúdium na SOŠ Obchod a podnikanie ukončila dňa 7. 6. 2012, pričom doposiaľ sa nezamestnala nakoľko má zdravotné problémy s ktorými je raz ročne hospitalizovaná v Inštitúte nukleárnej a molekulárnej medicíny v Košiciach a ktoré jej nedovoľujú sa zamestnať, preto by bola rada keby jej otec naďalej prispieval na výživu. Podľa odporkyne otec by mal vedieť, že vyživovacia povinnosť trvá do 25 rokov veku, ale ak je taký zákon, že otec nemusí platiť výživné aj keď je naďalej nezamestnaná, tak potom so zrušením výživného súhlasí.

Nakoľko zo skutočností zistených v priebehu konania a z vyjadrenia starej matky odporkyne, u ktorej odporkyňa býva, na informatívnom výsluchu pred súdom dňa 15. 4. 2016 vyplynulo, že odporkyňa z dôvodu zlého psychického stavu nie je schopná si samostatne zariadovať svoje veci, uznesením zo dňa 15. 4. 2016 č.k. 10C 89/2015-72, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 4. 2016, bola odporkyni pre toto konanie ustanovená v súlade s ust. § 29 ods. 2 a 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) opatrovníčka v osobe jej starej matky na zastupovanie odporkyne pred súdom, ochranu jej oprávnených záujmov a preberanie súdnych zásielok.

Opatrovníčka odporkyne pri svojom výsluchu pred súdom dňa 15. 4. 2016 uviedla, že stanovisko odporkyne k návrhu je také že so zrušením vyživovacej povinnosti súhlasí, chce aby súdne konanie bolo čím skôr ukončené a aby už mala pokoj.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie na ktorom navrhovateľ trval na zrušení vyživovacej povinnosti k odporkyni, pričom svoj návrh v ktorom pôvodne žiadal zrušiť vyživovacu povinnosť ku dňu vyhlásenia rozsudku zmenil tak, že žiada ju zrušiť ku dňu 15. 5. 2015 čo odôvodnil tým, že od uvedeného dňa sa podstatne zmenili jeho pomery a celý život nakoľko odvtedy je z dôvodu vážnej choroby už takmer rok práceneschopný a preto už od tohto dňa ďalej nemohol platiť výživné. Uviedol, že dcéra bude mať 23 rokov, neštuduje, preto nie je dôvod aby jej naďalej prispieval na výživu.

Súd sa oboznámil s obsahom návrhu a písomných vyjadrení účastníkov, vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, výsluchom svedkyne U.j, oboznámením sa s obsahom predložených a vyžiadaných listinných dôkazov, ako aj oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 6P/83/2008 a 5P/234/2004 a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 14. 3. 1996 č.k. 12C 685/95-29 bolo rozvedené manželstvo navrhovateľa a matky odporkyne a na čas po rozvode bola vtedy ešte maloletá odporkyňa zverená do výchovy matky a navrhovateľ ako jej otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 600,- Sk mesačne. Posledná úprava výživného bola uskutočnená Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 29. 9. 2009, č.k. 6P/83/2008-48 tak, že počnúc dňom 1. 9. 2009 bolo výživné otca (navrhovateľ) na vtedy ešte maloletú dcéru Veroniku (odporkyňa) zvýšené na sumu 55,- eur mesačne s tým, že toto mal navrhovateľ ako otec odporkyne platiť vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 3. 11. 2009. Vyššie uvedené skutočnosti súd zistil z pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5P/234/2004 a 6P/83/2008.

Z účastníckej výpovede navrhovateľa na pojednávaní a predložených potvrdení o práceneschopnosti a lekárskeho správ súd zistil, že navrhovateľ je zamestnaný v nemocnici v F. v kotolni kde jeho čistý mesačný príjem je vo výške cca 400,- eur, od 15. 5. 2015 však navrhovateľ nepracuje, je dlhodobo práceneschopný, absolvoval niekoľko hospitalizácií a lekárskeho zákrokov a jeho príjmom je len nemocenská dávka vo výške cca 300,- eur mesačne. Býva s priateľkou v rodinnom dome, ktorého je výlučným vlastníkom a kde náklady na bývanie sú vo výške cca 150,- eur mesačne, nemá žiadne úspory, auto ani iný hnutelný majetok väčšej hodnoty, platí si životnú poisťku vo výške 14,- eur mesačne, na lieky odkedy ochorel platí cca 100,- eur mesačne, pričom aj predtým mal náklady na lieky vo výške cca 20,- až 30,- eur kvôli problémom s vysokým krvným tlakom.

Z výsluchu svedkyne U.j ktorá je priateľkou navrhovateľa bolo zistené, že táto býva s navrhovateľom v jeho dome kde mu na náklady na domácnosť prispieva sumou cca 200,- eur, pričom jej príjmom je invalidný dôchodok vo výške 230,- eur mesačne. Svedkyňa uviedla, že z komunikácie navrhovateľa s odporkyňou vyplýval postoj odporkyne taký, že táto si myslí že otec ju je povinný živiť kým nedosiahne vek 25 rokov, preto ani nemala veľký záujem si nájsť prácu.

Z lekárskeho a prepúšťacích správ predložených navrhovateľom bolo zistené, že tento od 15. 5. 2015 odkedy je dlhodobo práceneschopný absolvoval niekoľko hospitalizácií v rôznych nemocniciach pričom dňa 19. 2. 2016 podstúpil vo fakultnej nemocnici Praha - Motol urologickú operáciu, jeho práceneschopnosť ku dňu posledného pojednávania a vyhlásenia rozsudku trvala, pričom podľa tvrdenia navrhovateľa v mesiaci máj 2016 bude podrobený lekárskeho posúdeniu či mu bude priznaný invalidný dôchodok alebo sa vráti do práce v Nemocnici v F..

Z odpovede na lustráciu odporkyne v Sociálnej poisťovni bolo zistené, že táto je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 182,40 eur.

Z odporkyňou predložených lekárskeho správ bolo zistené, že táto má zdravotné problémy so štítnou žľazou, v apríli 2014 bola hospitalizovaná v nemocnici s diagnózou zhubný nádor štítnej žľazy.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Aj v súvislosti s pôvodným tvrdením odporkyne o tom, že vyživovacia povinnosť trvá do 25. roku života preto súd uvádza, že zákon o rodine žiadnu takúto konkrétnu vekovú hranicu trvania vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu nestanovuje. Aplikčná prax v súvislosti s touto otázkou vyvodila záver, že pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa, teda ukončením sústavnej prípravy na povolanie. Pri posúdení tejto otázky treba vychádzať z okolností konkrétneho prípadu a vychádzať z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania (v tejto súvislosti pozri tiež napr. Zákon o rodine - komentár k § 62 autorov Edmund Horváth, Erik Varga, vydavateľstvo Iura Edition, 2009). Indikátorom toho, ako vykladá schopnosť dieťaťa samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) súdna prax je napr. nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. 3. 2013, sp. zn. I.ÚS 2306/2012, ktorého výklad pojmu schopnosť dieťaťa samé sa živiť je pri podobnosti právnej úpravy v zásade aplikovateľný aj v Slovenskej republike a ktorý súd uvádza preto, lebo sa s týmto výkladom stotožňuje. V zmysle tohto výkladu je teleológia zákona o rodine (u nás § 62 ods. 1) pokiaľ ide o schopnosť dieťaťa samé sa živiť zásadne postavená na myšlienke človeka plne zodpovedného za svoj osud a teda od okamihu nadobudnutia schopnosti samé sa živiť má dieťa svoje príjmové pomery objektívne vo svojich rukách, a je tak samé „strojom svojho šťastia“. Záleží spravidla len na ňom, na jeho usilovnosti atď. v akých majetkových pomeroch bude žiť a pokiaľ v tomto ohľade nebude aktívne, negatívne dôsledky si ponese samé. Zmyslom a účelom teda je, že pokiaľ je dieťa už objektívne schopné si svoje potreby uspokojovať samé, bolo by nespravodlivé pričítať jeho eventúalnu pasivitu v tejto sfére na ťarchu jeho rodičov v tom zmysle, že by rodičia boli povinní naďalej svoje dieťa živiť. Výnimku by predstavovala situácia, kedy by existovala objektívna nemožnosť dieťaťa živiť sa samostatne daná napr. jeho ťažkým zdravotným postihnutím, kedy treba vychádzať z toho, že takto znevýhodnené dieťa ktoré si svoje postihnutie neprivedilo potrebuje pomoc po všetkých stránkach a preto aj majetkové dôsledky takéhoto postihnutia dieťaťa v takom prípade musia ísť na ťarchu toho, kto ako racionálna bytosť dieťa na svet dobrovoľne a pri vedomí si všetkých dôsledkov priviedol, teda rodiča.

V prejednávanej veci súd, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania má za preukázané, že od času posledného rozhodnutia o výživnom rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 29. 9. 2009 č.k. 6P 83/2008-48 došlo k podstatnej zmene pomerov tak na strane navrhovateľa ako aj odporkyne. Odporkyňa dovŕšila plnoletosť, z vyjadrenia odporkyne vyplýva, že táto dňa 7. 6. 2012 ukončila stredoškolské štúdium, nepokračuje v štúdiu na vysokej škole, nepripravuje sa ďalej na budúce povolanie. K podstatnej zmene došlo aj na strane navrhovateľa, ktorý od 15. 5. 2015 z dôvodu vážnych zdravotných problémov nepracuje, poberá len nemocenskú dávku, pričom má v súvislosti so svojim zdravotným stavom zvýšené náklady a sťaženú perspektívu plnohodnotného návratu do pracovného života a dosiahnutia príjmov vo výške aspoň na úrovni pred začatím dlhodobej práceneschopnosti.

Či dieťa oprávnené na výživu je alebo nie je schopné samo sa živiť súd musí z dôvodov už rozvedených vyššie posudzovať objektívne, nakoľko aj zákon o rodine v § 62 ods.1 trvanie vyživovacej povinnosti rodiča viaže do času, kedy sa dieťa stane schopné samo sa živiť a nie až do času kedy sa toto samo aj reálne uživí. Odporkyňa, ktorej pôvodné stanovisko k návrhu bolo také, žeby bola rada ak by jej naďalej navrhovateľ prispieval na výživu, lebo aj z dôvodu zdravotného stavu má problém sa zamestnať, ale pokiaľ v zmysle zákona nárok na výživné nemá, tak že so zrušením vyživovacej povinnosti súhlasí neskôr stanovisko zmenila tak, že s návrhom súhlasí a žiada vyživovaciu povinnosť zrušiť. Vzhľadom na toto stanovisko odporkyne, ktorá sama žiadala zrušiť vyživovaciu povinnosť súd v tomto návrhovom kontradiktórnom konaní, v ktorom procesná zodpovednosť za zistenie skutkového stavu slúžiaceho v zmysle ust. § 153 ods. 1 O.s.p. pre rozhodnutie vo veci je predovšetkým na účastníkoch konania musel vychádzať z predpokladu, že odporkyňa na výživu navrhovateľa už nie je odkázaná, nakoľko sa už nepripravuje na budúce povolanie a je schopná sama sa živiť. Konanie o zrušení výživného na plnoleté dieťa je konanie, ktoré možno začať len na návrh a súd je v takom konaní návrhom viazaný v tom zmysle, že ho nemôže prekročiť (§ 153 ods. 2 O.s.p.). Navrhovateľ sa zrušenia vyživovacej povinnosti po

pripustení zmeny návrhu domáhal počnúc dňom 15. 5. 2015 a súd, viazaný týmto návrhom ho nemohol prekročiť. Odporkyňa uvedený dátum zrušenia vyživovacej povinnosti nenamietala a nespochybnila. Preto súd po zistení, že nebolo preukázané ani tvrdené odporkyňou, že by k tomuto dňu, od ktorého navrhovateľ žiadal zrušiť vyživovaciu povinnosť nebola schopná sama sa živiť, vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči nej určenú rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 14. 3. 1996 č.k. 12C 685/95-29, naposledy upravenú rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 29. 9. 2009 č.k. 6P 83/2008-48 počnúc dňom 15. 5. 2015 zrušil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. Vo veci úspešný navrhovateľ náhradu trov konania neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 ods. 1 O.s.p.).